

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Łęka Opatowska, dn. 10.08.2005 r.

SPIS TREŚCI

I. OPIS STRATEGII

1. Podstawa prawna
2. Wstęp
3. Założenia strategii.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.

1. Charakterystyka geograficzna gminy
2. Współpraca międzynarodowa
3. Dane demograficzne
4. Edukacja
5. Gospodarka
6. Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa
7. Ochrona zdrowia
8. Pomoc społeczna i świadczenia rodzinne

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY ŁĘKA OPATOWSKA ZA LATA 2004 , STYCZEŃ – CZERWIEC 2005r.

1. Niepełnosprawność
2. Ubóstwo
3. Bezrobocie
4. Choroby przewlekłe
5. Alkoholizm i inne uzależnienia
6. Przemoc w rodzinie
7. Przestępczość
8. Dodatki mieszkaniowe i bezdomność
9. Problemy społeczne będące powodem korzystania z pomocy społecznej

IV. PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁĘKA OPATOWSKA NA LATA 2006 – 2010 – CELE SZCZEGÓLNE, ZADANIA, ODBIORCY I REALIZATORZY.

I. OPIS STRATEGII.

1. Podstawa prawna

Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004r (Dz.U.Nr 64 poz.593 z 15.04.2004 ze zmianami) obliguje gminy do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia nawiązuje i korzysta z rozwiązań innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności : ustawy o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie ustawy o zatrudnieniu socjalnym, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

2. Wstęp

Podstawowym problemem jest zdefiniowanie pojęcia „rozwiązywanie problemów społecznych”. Dzisiaj już wiadomo, że najbardziej poprzez profesjonalną pomoc nakierowaną na „INWESTOWANIE” w osobę mającą problemy.

Zastępowanie osoby mającej problemy niewiele zmienia, a często jest ubezwłasnowolnieniem tej osoby i naruszeniem jej godności. W działaniach pomocowych coraz bardziej kładzie się nacisk na wzmacnianie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów. Mimo jasno określonej i zdiagnozowanej efektywności tej metody, w społeczeństwie ale także w instytucjach pomocowych dalej funkcjonuje przekonanie, iż „należy mi się pomoc przede wszystkim materialna”. Od wielu lat zmieniło się podejście do pomagania, chociaż w różnych gminach kształtuje się to różnie, poprzez:

- zaspokojenie podstawowych potrzeb klienta, często bez jego zaangażowania,
- zaspokojenie potrzeb bytowych, ale z wyraźnym zaangażowaniem klienta,
- kształtowanie zdolności do rozwiązywania własnych problemów.

Część osób mimo pomocy dalej ma problemy. Często jest to spowodowane nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) w zastępstwie lub braku umiejętności korzystają z pomocy. Takie zachowania blokują nawet bardzo profesjonalną pomoc w obszarach społecznych. Niezbędna jest fachowa zintegrowana pomoc psychologiczna i terapeutyczna. Dlatego też Ośrodek Pomocy Społecznej zmuszony jest do poszukiwania jak najaktywniejszych metod działania na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia, dać szansę zaspokojenia podstawowych potrzeb, zapewnić skuteczną realizację ról społecznych i stworzyć możliwości rozwoju.

Skutecznie pomóc – to znaczy, także pozbawić uprawnień do pomocy społecznej usunięcie bądź ograniczenie dysfunkcji, wyprowadzić z grupy ryzyka w każdym przypadku, kiedy jest to możliwe. Skuteczność takich działań jest uwarunkowana kompleksowym podejściem do problemów i wprowadzeniem systemowych rozwiązań.

3. Założenia strategii

Przy opracowaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych należy uwzględnić trzy zasady konstytucyjne: solidarność, pomocniczość i dobra wspólnego. We wszystkich programach i projektach wynikających ze strategii rozwiązywania problemów społecznych należy planować działania, których uczestnikami będą najważniejsze dla członka grupy oparcia społeczne.

a). Misja strategii

Wykorzystanie aktywności osób i rodzin oraz wszystkich zasobów środowiska lokalnego do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Łęka Opatowska oraz do przeciwdziałania marginalizacji grup społecznych.

b). Cel główny strategii

Zbudowanie zintegrowanego systemu oparcia społecznego umożliwiającego zrównoważony rozwój wszystkim mieszkańcom gminy Łęka Opatowska oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu grup zagrożonych marginalizacją.

c) Zagrożenia

Polski system prawny stwarza warunki do wdrażania lokalnych strategii w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jednakże zagrożenie stanowi praktyka częstych zmian polityki społecznej i aktów prawnych w tej dziedzinie. Poważnym zagrożeniem dla realizacji strategii może być zahamowanie wzrostu gospodarczego i znaczny wzrost bezrobocia, co skutkuje zwiększeniem się liczby osób wymagających wsparcia, przy równoczesnym ograniczeniu przystępnych środków finansowych.

Przeszkodą we wdrażaniu strategii może się okazać brak organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej ubogie zaplecze socjalne gminy. Zagrożenie stanowić może także nakładanie na gminy nowych zadań na realizację, których brak jest dostatecznych środków finansowych.

d). Wdrażanie i promocja strategii.

Strategia wdrażana będzie przez wszystkie instytucje i organizacje wymienione w niniejszym opracowaniu. Koordynatorem wdrażania jest zgodne z ustawą o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej. We wdrażanie strategii włączeni będą bezpośredni odbiorcy programu. Działania realizowane w ramach strategii będą jawne, a informacje o strategii znajdować się będą na stronach internetowych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej. Strategia służy wyznaczaniu kierunków wykorzystania środków strukturalnych Unii Europejskiej. Będą podstawą do tworzenia projektów z obszaru polityki społecznej.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.

1. Położenie

Gmina wiejska Łęka Opatowska położona jest w powiecie kępińskim na południowym skraju województwa wielkopolskiego (dawniej województwo kaliskie), przy drodze krajowej nr 11 (dawniej nr 43) relacji Poznań – Bytom.

Gmina Łęka Opatowska jest jedną z 226 gmin województwa wielkopolskiego i jednocześnie jedną ze 118 gmin wiejskich województwa oraz jedną z 7 gmin, wchodzących w skład powiatu kępińskiego.

Granica północna i wschodnia gminy przebiega na styku województwa wielkopolskiego i łódzkiego. Granica południowa biegnie wzdłuż linii, rozdzielającej województwo wielkopolskie od opolskiego. Gmina Łęka Opatowska sąsiaduje od zachodu z gminą Trzcinicą, od północnego zachodu z gminą Wieruszów, od wschodu z gminą Bolesławiec i Baranów (obie w województwie łódzkim), a od południa z gminą Bieczyna (województwo opolskie).

2. Powierzchnia.

Powierzchnia Gminy Łęka Opatowska wynosi 77,5 km² (7.746 ha). Pod względem powierzchni gmina zajmuje 194 miejsce w województwie wielkopolskim i 4 w powiecie kępińskim. Tereny zabudowane i zainwestowane zajmują ponad 6% powierzchni gminy, a pozostały obszar to tereny otwarte, użytkowane w różny sposób: głównie użytki rolne, ponadto kompleksy leśne, wody powierzchniowe, oraz nieużytki.

Gmina Łęka Opatowska ma rolniczo-leśny charakter. Użytki rolne zajmują 68% jej powierzchni.

Gmina posiada dobre warunki do rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku. Na jej terenie znajdują się trzy rezerваты przyrody, zabytki architektury, wpisanymi do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. Bogate zasoby flory i fauny leśnej, brak istotnych zagrożeń ekologicznych oraz dogodny dojazd (droga kolejowa nr 11, linia kolejowa relacji Poznań –

Katowice) pozwalają zaliczyć gminę do regionów atrakcyjnych turystycznie. Teren Łęki Opatowskiej zainteresuje osoby poszukujące aktywnego wypoczynku weekendowego („Program Rozwoju Lokalnego Gminy Łęka Opatowska na lata 2004 – 2006” Uchwała Nr XXIII/121/2004 Rady Gminy Łęka Opatowska z dnia 01.12.2004r).

3. Współpraca międzynarodowa.

Gmina Łęka Opatowska w sierpniu 2004r podpisała umowę o przyjaźni i współpracy międzynarodowej z węgierską gminą UJLORINCFAŁVA

Współpraca również z niemiecką gminą Hinte.

Kontakty te powodują zbliżenie narodów między innymi poprzez kontakty z młodzieżą. W sierpniu 2005r na obóz strażacki do Sianożętów pojechało 5 młodych ludzi z Węgier gdzie spędzali wakacje wspólnie z młodzieżą polską i niemiecką.

Natomiast meble z Fabryki Mebli „Piaski” Kaczorowski Henryk Piaski 1c są w salonach meblowych na Węgrzech. Gmina stara się rozszerzać swoje kontakty międzynarodowe, co owocować będzie w przyszłości obopólnymi korzyściami.

4. Dane demograficzne

Ludność

Według stanu na 31.12.2004r liczba ludności w gminie Łęka Opatowska wyniosła 5.2222.

Tabela Nr 1 **Zbiorowość mieszkańców (dzieci) gminy Łęka Opatowska urodzonych w latach 2000 – 2004.**

Wyszczególnienie	Ogółem	2000 rok	2001 rok	2002rok	2003rok	2004rok
Łęka Opatowska						
Kobiety	160	31	42	29	32	26
Mężczyźni	175	87	32	36	41	29

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Powyższa tabela ukazuje dzieci urodzone w latach 2000-2004. Najwięcej urodzin było 2001r 74 dzieci w tym 42 kobiety i 32 mężczyzn. Na drugim miejscu jest rok 2003 – 73 dzieci w tym 32 kobiety i 41 mężczyzn, na trzecim miejscu 2000r –68 dzieci w tym 31 kobiet i 37 mężczyzn, czwarte miejsce to 2002r. 65 dzieci w tym 29 kobiet i 36 mężczyzn. Najmniej urodzeń było 2004r 55 dzieci w tym 26 kobiet i 29 mężczyzn.

Porównując lata 2000-2004 widzimy że w roku 2004 zmniejszyła się liczba urodzin, wiąże się to ze sytuacją gospodarczą w naszym kraju. Kobiety obawiają się, że po urodzeniu dziecka mogą stracić pracę.

Tabela Nr.2, Struktura wieku społeczności Łęka Opatowska.

Wyszczególnienie	Ogółem	60-70lat 45-35 rok	71-79 lat 34 - 26 rok	80 lat i więcej do 25 roku
Łęka Opatowska				
Kobiety	440	183	153	104
Mężczyźni	230	79	101	50

Źródło: opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej.

Powyższa tabela ukazuje że na terenie Gminy Łęka Opatowska w 2004r było 670 osób w wieku poprodukcyjnym –60 lat kobiety, 64 mężczyźni, w tym 440 kobiet i 230 mężczyzn. Powyżej 80 roku życia były 154 osoby w tym 104 kobiety i 50 mężczyzn. Jak wynika z w/w danych ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 12,8% wszystkich mieszkańców gminy Łęka Opatowska. Starość jest okresem zasłużonego wypoczynku, ale często z przejściem na emeryturę, pogarsza się status materialny osoby.

Potrzeb osób starszych nie można bagatelizować ani ignorować, gdyż stanowią oni znaczny odsetek społeczności lokalnej. Przedłużanie się życia ludzkiego, zmiany biologiczne i psychiczne powodują konieczność pomocy ze strony innych członków społeczności. Biorąc pod uwagę fakt, że osoby starsze są często samotne oraz to, że rodziny nie są w pełni wydolne w zaspokojeniu potrzeb swoich najstarszych członków konieczne jest stworzenie systemu wsparcia środowiskowego tej grupy społecznej.

5. Edukacja

W Gminie Łęka Opatowska znajdują się 4 szkoły podstawowe.

- Szkoła Podstawowa Łęka Opatowska
- Szkoła Podstawowa Opatów
- Szkoła Podstawowa Trzebień
- Szkoła Podstawowa Siemianice

Oraz Gimnazjum im. Wyszyńskiego w Opatowie, oraz 3 przedszkola:

- Przedszkole w Łęce Opatowskiej
- Przedszkole w Siemianicach
- Przedszkole w Opatowie
- 2 oddziały zamiejscowe Piaski i Raków

Tabela Nr 3 Liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie gminy w roku szkolnym 2004/2005

Klasy	Liczba dziewczyn	Liczba chłopców	Razem
0	0	0	61
I	43	28	71
II	32	41	73
III	30	43	73
IV	36	40	76
V	44	32	76
VI	0	0	86

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie danych z Gminnego Zespołu Placówek Oświatowych.

Zatem liczba uczniów w szkołach podstawowych wraz z zerówką w Łęce Opatowskiej wynosi 516 dzieci. Liczba nauczycieli w szkołach podstawowych wynosi 47.

Tabela Nr 4 Liczba uczniów w Gimnazjum w Opatowie w roku szkolnym 2004/2005
GIMNAZJUM

Klasy	Liczba dziewczyn	Liczba chłopców	Razem
I a,b,c,d	44	56	100
II a,b,c	31	36	67
III a,b,c	48	34	82

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie danych z Gminnego Zespołu Placówek Oświatowych.

Zatem liczba uczniów w Gimnazjum wynosi 249, natomiast nauczycieli 18.
W 4 przedszkolach łącznie w roku szkolnym 2004/2005 uczęszcza 74 dzieci i 6 nauczycieli.
Specjalnym tokiem nauczania objęto 9 dzieci. W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych we Wrocławiu przebywa 2 dzieci

6. Gospodarka.

Gmina Łęka Opatowska ma charakter rolniczo – leśny, z perspektywą rozwoju wielokierunkowego zwłaszcza przemysłu stolarsko –meblowego. Dotychczasowa dominacja rolnictwa oraz gospodarki leśnej wynika ze spuścizny historycznej (tradycja) oraz uwarunkowań środowiskowych. Do potencjalnych przyczyn ekspansji innych dziedzin gospodarki zaliczyć należy przede wszystkim istnienie ważnych szlaków komunikacyjnych: drogowych i kolejowych oraz przedsiębiorczość mieszkańców.

Główną gałęzią gospodarki na terenie gminy jest rolnictwo. Obecnie na terenie gminy znajduje się 645 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni nieznacznie odbiegającej od średniej w kraju. Coraz większe znaczenie gospodarcze ma rozwijające się przemysł meblowy. W gminie funkcjonuje 200 podmiotów gospodarczych, które zajmują się handlem, usługami i produkcją. Stanowią one podstawowe pozarolnicze miejsce zatrudnienia dla mieszkańców gminy oraz znaczące źródło dochodów gminy.

Główni pracodawcy:

Na terenie gminy istnieją liczne firmy produkujące meble, funkcjonują fabryki mebli zatrudniające do 300 pracowników każda oraz liczne mniejsze zakłady meblowe. W sferze usług dominują małe firmy handlowe, gastronomiczne, hotelarskie, budowlane oraz innych rzemiosł.

Do znaczących pracodawców na terenie gminy Łęka Opatowska zaliczyć należy:

- Fabryka mebli „GABI” Piaski Jacek Jerczyński – Piaski
- Fabryka mebli „Piaski” Henryk Kaczorowski – Piaski
- Fabryka mebli „Stollech” Justyna i Lech Józwiakowscy – Piaski
- Fabryka mebli „Gortex” Ryszard Górecki – Łęka Opatowska
- Fabryka mebli „Dąbek – Mable” Małgorzata Dąbek – Opatów
- Fabryka mebli „Calitan” Jan Jagieniak – Łęka Opatowska
- Zakład mięsny Piotr Rachel – Raków
- Zakład mięsny Adam Noculak – Trzebień
- P.P.U.H. „Wumex” Magdalena i Wojciech Udała – Lipie
- P.P.U.H. „Meblomal” Justyna Kucharska – Opatów
- Zakład tapicersko – stolarski – Andrzej Gąszczak – Kuźnica Słupska
- Zajazd „U Bogusi” Bogusława Górecka – Łęka Opatowska
- P.P.U.H. „Idźczak – Meble” Roman Idźczak – Łęka Opatowska
- Zakład mięsny - Zofia i Kazimierz Jerczyńscy – Piaski
- Pawilon handlowy - Elżbieta Kaczorowska – Piaski
- Zakład tapicerski – Andrzej Trąpczyński – Opatów
- Zakład tapicerski – Zbigniew Krawiec – Opatów
- Zakład murarski – Tadeusz Krzywiński – Opatów
- P.P.U.H. „U Kucharskiego” – piekarnia – cukiernia – spółka P. Kucharski - Łęka Opatowska
- P.P.U.H. „Stolmex” –tapicerstwo i meble Stanisław Lemiesz – Opatów
- Sklep spożywczy – Elżbieta Majczyk – Łęka Opatowska
- Gospodarstwo rolne – Józef Nawrot – Siemianice
- Motel Wielkopolski – Teodora Nawrot – Siemianice
- P.P.U.H „Itromal” – introligatorstwo- Michał Piszczalka – Łęka Opatowska
- P.P.U.H „Arkama” handel towarów masowych – Henryk Sołyga – Łęka Opatowska
- P.P.U.H. „Beata” tartak, usługi leśne – Beata i Jarosław Szymańscy – Lipie

- Zakład budowlany – Paweł Wojtasik – Opatów
- Ogrodnictwo – Jarosław Skiba – Opatów
- Leśny Zakład Doświadczalny A.R. – Siemianice
- Urząd Gminy i placówki oświatowe - Łęka Opatowska

Tabela Nr 5 **Struktura gospodarki wg branż.**

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów
Ogółem: w tym	215
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	12
Przemysł	68
Budownictwo	25
Handel i naprawa	63
Hotele i restauracje	9
Transport, gospodarka magazynowa i łączności	10
Pośrednictwo finansowe	4
Obsługa nieruchomości i firm	12
Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	12

Źródło: opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z referatu prowadzącego ewidencję działalności gospodarczej Urzędu Gminy Łęka Opatowska

W roku 2004 najliczniej reprezentowane były dwie branże : Przemysłowa i Handlowa, najmniej było pośrednictwo finansowe, dobrze rozwinięta jest też branża budownictwa.

7. Mieszkalnictwo.

Gmina Łęka Opatowska nie posiada aktualny plan zagospodarowania przestrzennego. W obszarze gminy dominuje zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności – jednorodzinna, wolnostojąca, która tworzy zespoły mieszkaniowe zwarty i rozproszony. Istnieją dwie wspólnoty mieszkaniowe, które zarządzają budynkami wielorodzinnymi.

Tabela Nr 6 **Wielkość zasobów mieszkaniowych gminy.**

Ilość mieszkań	Ilość mieszkań komunalnych	Ilość mieszkań socjalnych
11	9	2

Źródło: opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z referatu Urzędu Gminy zajmującego się zasobem komunalnym w Urzędzie Gminy Łęka Opatowska.

W Łęce Opatowskiej nie ma noclegowni dla bezdomnych i mieszkań chronionych, a zasób mieszkaniowy Gminy, w tym lokali socjalnych, nie pozwala w całości zaspokoić potrzeb członków społeczności.

8. Służba zdrowia

W gminie Łęka Opatowska funkcjonują dwa Gminne Samodzielne Zakłady Opieki Zdrowotnej świadczące usługi dla ludności w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i higieny szkolnej. Zatrudnionych jest dwóch lekarzy rodzinnych, trzy pielęgniarki pracujące w gabinetach lekarskich, jedna higienistka szkolna. Obejmuje ona opieką 4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum oraz przedszkola z terenu gminy Łęka Opatowska. Zatrudnione są również dwie pielęgniarki środowiskowo-rodzinne, obejmują one opieką miesięcznie około 70 chorych.

9. Pomoc społeczna i świadczenia rodzinne

Pomoc społeczna jest instytucją polityki Społecznej Państwa, mają na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Na mocy Uchwały Gminnej Rady Narodowej z dnia 27.02.1990r nr X/39/90 Urząd Gminy Łęka Opatowska powołał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką budżetową Gminy Łęka Opatowska. Obszarem działania Ośrodka jest Urząd Gminy Łęka Opatowska. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje cele i zadania określone w ustawie o Pomocy Społecznej, świadczeniach rodzinnych, dodatkach mieszkaniowych i innych aktów prawnych. W ramach zadań pomocy społecznej Ośrodek wykonuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zadania zlecone gminie w zakresie administracji rządowej. Są to zadania o charakterze profilaktycznym, rozwojowym, uzupełniającym i opiekuńczym zmierzając do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Celem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. Zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizuje we współpracy z instytucjami, sądami, organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ośrodek przy realizacji zadań współpracuje także z jednostkami organizacyjnymi Pomocy Społecznej i innymi instytucjami w zakresie Pomocy Społecznej, z poza terenu gminy. Ośrodek zatrudnia 8 osób w tym 3 pracowników socjalnych 4 opiekunki, referenta do świadczeń rodzinnych. Zasadniczym aktem prawnym określającym zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy społecznej i sposób ich realizacji jest ustawa z dnia 12.03.2004r (Dz.U.Nr 64 poz.593 z 15.04.2004r ze zmianami) o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

Niezwykle ważnym zadaniem Ośrodka jest praca socjalna prowadzona na rzecz podopiecznych oraz informowanie mieszkańców gminy o przysługujących im prawach i uprawnieniach, umożliwiających im wyjście z trudnej sytuacji życiowej.

Zasadniczym aktem prawnym określającym zadania Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie świadczeń rodzinnych i sposobów ich realizacji jest ustawa z dnia 28.11.2003r o świadczeniach rodzinnych oraz akty wykonawcze do tej ustawy. Zadania w tym zakresie mają charakter zlecony gminie i obejmują prowadzenie postępowania w sprawie przyznawania świadczeń rodzinnych oraz wypłacanie tych świadczeń.

Dodatkowe zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej określone są w innych ustawach. Ośrodek obejmuje ubezpieczeniem zdrowotnym i społecznym niektóre grupy ludności, prowadzi postępowania w celu poświadczenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, przeprowadza wywiady środowiskowe na zlecenie innych uprawnionych instytucji. Postępowanie w sprawie przyznawania Pomocy Społecznej i świadczeń rodzinnych prowadzone są w trybie kodeksu postępowania administracyjnego. Są to świadczenia pieniężne: różnego typu zasiłki oraz świadczenia niepieniężne: praca socjalna, składki, schronienie, posiłki, inna pomoc rzeczowa, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w domu pomocy społecznej. Świadczenia rodzinne obejmują, różnego rodzaju zasiłki.

Tabela Nr 7 Świadczenia rodzinne od maja do grudnia 2004r

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń od maja 2004r. do grudnia 2004r.
1	2	3
1.	Zasiłki rodzinne	2.118
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	1292
2.1.	urodzenia dziecka	9
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	286
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	16
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	376
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	168
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	31
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	137
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	164
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	273
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	4
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	269
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	3.410
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	177
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	107
6.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5)	284
7.	Razem (w.3 + w.6)	3.694

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie
danych z referatu świadczeń rodzinnych.

Składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od maja 2004r. do grudnia 2004r.

Tabela Nr 8

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób, za które opłacono składki
1	2	3
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	36
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	16

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z referatu świadczeń rodzinnych.

Informacje uzupełniające o realizacji świadczeń rodzinnych od maja 2004r. do grudnia 2004r.

Tabela Nr 9

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie od maja 2004r. do grudnia 2004r.
1	2	3
1.	Liczba decyzji wydanych w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych od maja 2004r. do grudnia 2004r.	252
2.	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne od maja 2004r. do grudnia 2004r.	160

Źródło: opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dane z referatu świadczeń rodzinnych.

Zatem wiemy, że wiele dzieci żyje w rodzinach o dochodach nie pozwalających na pełne zaspokojenie potrzeb bytowych, rozwojowych bez wsparcia ze strony państwa. Nie jest znana liczba rodzin którym świadczenia rodzinne wypłacane są przez zakłady pracy.

III DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY ŁĘKA OPATOWSKA ZA LATA 2004 .

1. Niepełnosprawność

Za niepełnosprawną uważa się osobę, której stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudnia lub uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych.

a) Dorośli

Jeżeli chodzi o zjawisko niepełnosprawności wśród osób dorosłych, to istnieje kilka organów orzekających w tym temacie, między innymi lekarze orzecznicy ZUS oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania Stopnia Niepełnosprawności.

Według rozeznania jakie posiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udokumentowana liczba niepełnosprawnych osób wyniosła w 2004roku 120 osób.

Mamy świadomość że jest to niepełna liczba niepełnosprawnych i na pewno uległa lub ulegać będzie zmianie.

b) Dzieci

W 2004 r liczba dzieci niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie gminy Łęka Opatowska wynosiła 25 dzieci. W chwili obecnej istnieje tylko jeden organ orzekający w sprawie niepełnosprawności dzieci, jest to Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrzeszowie. Organ ten wydał orzeczenia dla dzieci dla dzieci o różnym terminie ważności – od 1 roku do 5 lat. Orzeczenia głównie służyły otrzymaniu uprawnień do zespołu pielęgnacyjnego (85%). Do zespołu najczęściej trafiają dzieci między 8-16 rokiem życia.

W 2004r 10 mieszkańców korzystało z turnusów rehabilitacyjnych z pomocy likwidacji barier architektonicznych oraz 18 osób z dofinansowania do zakupu środków ortopedycznych i pomocniczych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ogólny koszt dofinansowania na w/w formy pomocy wyniósł w 2004r 32.847,00 zł.

Liczba osób niepełnosprawnych w 2004 roku ogółem z całego Powiatu Kępińskiego.

Tabela Nr 10

A) Dorośli

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Lekki	152
Umiarkowany	126
Znaczny	63
Razem	341

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrzeszowie.

Tabela Nr 11

B) Dzieci

Wiek	Liczba osób
0 – 3	21
4 – 7	20
8 – 16	65
Razem	106

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrzeszowie.

Osoby niepełnosprawne za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2005 roku.

Tabela Nr 12

a) Dorośli

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Lekki	94
Umiarkowany	75
Znaczny	45
Razem	214

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrzeszowie

Tabela Nr 13
b) Dzieci

Wiek	Liczba osób
0 – 3	10
4 – 7	19
8 – 16	41
Razem	70

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrzeszowie.

2. Ubóstwo

W ostatnich dwóch latach pogorszył się deklarowany poziom życia rodzin. Obecnie niemal co dziesiąty Polak uważa, że jego rodzina żyje bardzo biednie i nie wystarcza jej nawet na podstawowe potrzeby, a prawie 2/5 twierdzi, że ich rodziny żyją skromnie, zmuszone na co dzień do bardzo dużych oszczędności.

Ubóstwo jest w chwili obecnej poważnym problemem społecznym. Nie występuje ono prawie nigdy samoistnie, lecz towarzyszy innym problemom w społeczności gminy Łęka Opatowska, najczęściej bezrobociu, niepełnosprawności i wielodzietności. Dlatego nie będzie omawiane indywidualnie tylko przy innych dysfunkcjach będących przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W Polsce system pomocy społecznej obejmuje wsparciem osoby ubogie tylko wówczas, gdy ubóstwo towarzyszy inny poważny problem społeczny. Jest to rozwiązanie odmienne niż w większości krajów Unii Europejskiej, gdzie już sam fakt posiadania niskich dochodów uprawnia do Pomocy finansowej ze środków publicznych. W Polsce próg interwencji socjalnej, czyli wysokości dochodu, która uprawnia do wsparcia socjalnego z Pomocy Społecznej określa ustawa. Aktualnie dla gospodarstwa jednoosobowego próg ten wynosi 461,00 zł, dla gospodarstwa wieloosobowego 316,00 zł na każdą osobę w rodzinie. Interwencja socjalna dotyczy osób i rodzin, których dochód jest niższy od minimum socjalnego a wyższy od minimum egzystencji, zatem są to rodziny o bardzo niskich dochodach.

Od 01.05.2005r nasze państwo wspiera rodziny o niskich dochodach nie pozwalających na pełne zaspokojenie potrzeb bytowych i rozwojowych dzieci i młodzieży poprzez świadczenia rodzinne przy progu dochodowym 504,00 na osobę w rodzinie (583,00 zł w rodzinie w której wychowuje się dziecko niepełnosprawne)

3. Bezrobocie

Bezrobocie polega na pozostawaniu bez zatrudnienia przez osoby w wieku produkcyjnym, które są zdolne do pracy i zgłaszają gotowość do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy. Bezrobocie jest dysfunkcją, która rodzi wiele negatywnych skutków dla osoby bezrobotnej, rodziny bezrobotnego i społeczności lokalnej. Bezrobocie obniżając popyt na produkty i usługi w efekcie sposób pośredni powoduje dalszy wzrost bezrobocia. Ta dysfunkcja od kilku lat jest główną przyczyną trudnej sytuacji finansowej i rodzinnej klientów Pomocy Społecznej w gminie Łęka Opatowska. W roku 2004 z Pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystało 53 osoby bez pracy z których 5 osób otrzymało zasiłek dla bezrobotnych.

Jednostka samorządu Terytorialnego	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba bezrobotnych kobiet	Ogółem
Powiat Kępno	558	1.546	2.104
Gmina Łęka Opatowska	40	94	134

- w kraju 18,8%	- 2.957.800 osób
- w woj. Wielkopolskim 15,9%	- 228.849 osób
- w powiecie kępińskim 9,2%	- 2.104 osób

Poziom wykształcenia	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba bezrobotnych kobiet	Ogółem
Wyższe	0	1	1
Policealne i średnie	5	28	33
Ogólnokształcące	2	17	19
Zawodowe	17	35	52
Podstawowe i niepełne podstawowe	16	13	29
Razem	40	94	134

Bezrobotni ze względu na wiek	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba bezrobotnych kobiet	Ogółem
Wiek 18-24 lat	7	46	53
Wiek 25-34 lat	5	22	27
Wiek 34-44 lat	8	11	19
Wiek 45-54 lat	16	14	30
Wiek 55-59 lat	3	1	4
Wiek pow.60 lat	1	0	1
Razem	40	94	134

14

Powyższa tabela ukazuje, że najwięcej osób bezrobotnych jest w wieku od 18-24 lat, drugie miejsce reprezentują osoby w wieku 45-54 lat. Osobę bezrobotną powyżej 60 roku życia reprezentuje jeden mężczyzna. Osoby młode przed 35 rokiem życia stanowią 20% wszystkich bezrobotnych gminy z Łęka Opatowska, co jest szczególnie niepokojącym zjawiskiem biorąc pod uwagę, że są to osoby w wieku najbardziej produkcyjnym zakładające rodziny i za gospodarujące się.

Tabela Nr 17 Struktura bezrobotnych mieszkańców gminy Łęka Opatowska wg okresy pozostawania bez pracy.

Długość pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba bezrobotnych kobiet	Ogółem
Do 1 miesiąca	2	8	10
Od 1 do 3 miesięcy	5	12	17
Od 3 do 6 miesięcy	10	12	22
Od 6 do 12 miesięcy	4	19	23
od 12 do 24 miesięcy	6	14	20
Powyżej 24 miesięcy	13	29	42
Razem	40	94	134

Źródło: opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie.

Z analizy tej tabeli wynika, że w gminie Łęka Opatowska w dużej skali występuje bezrobocie długotrwałe - powyżej 24 miesięcy (31% bezrobotnych), które skutkuje negatywnymi zmianami w psychice osób bezrobotnych, a dla całej społeczności gminy oznacza konieczność ponoszenia kosztów świadczeń pieniężnych dla tej grupy nieuprawnionej już do zasiłku dla bezrobotnych. Do 31.05.2005r wśród mieszkańców gminy Łęka Opatowska zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy tylko 17 osób było uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Wobec wagi problemu bezrobocia i jej znaczenia dla całej społeczności, gmina nie może pozostać bezczynna wobec tego zjawiska pomimo, iż zasadnicze zwalczanie bezrobocia jest zadaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie.

4. Choroby przewlekłe.

Tabela Nr 18 Problemy zdrowotne osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Rodzaj schorzeń	Liczba osób dzieci do 19 lat	dorośli
Gruźlica	-----	1
Nowotwory	2	19
Choroby tarczycy	1	31
Cukrzyca	2	74
Niedokrwistość	----	4
Choroby obwodowego układu nerwowego	10	10
Choroby układu krążenia w tym	-----	394
-przewlekła choroba reumatyczna	-----	1
- choroba nadciśnieniowa	1	203
-choroba naczyń mózgowych	-----	16
-niedokrwienność choroby serca	-----	84
-przebyty zawał serca	-----	7
Przewlekły nieżyt oskrzeli	20	43
Przewlekłe choroby układu trawiennego	-----	59
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	139	121
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	83	256

Źródła: opracowanie własne GOPS na podstawie danych z Samodzielnego Gminnego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Łęce Opatowskiej i Opatowie.

Najwięcej zaobserwowanych chorób u osób dorosłych stanowią choroby układu krążenia (choroba nadciśnieniowa, niedokrwienność serca), drugie miejsce zajmują choroby układu mięśniowo kostnego i tkanki łącznej, następne to cukrzyca, przewlekłe choroby układu trawienno-żółciowego, choroby tarczycy. Najmniej zachorowań wśród dorosłych jest na gruźlicę.

Jeśli chodzi o dzieci i młodzież do 19 roku życia najwięcej zachorowań jest na choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej, na drugim miejscu pozostałe to inne schorzenia wymagające opieki czynnej.

Mieszkańcy gminy Łęka Opatowska korzystają z wybranych placówek specjalistycznych służby zdrowia zlokalizowanych w sąsiednich miastach, najczęściej w Kaliszu, Kępnie. Ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Kępnie korzysta 1 osoba, natomiast z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Słupi korzysta 9 osób. Kilka osób porusza się na wózkach inwalidzkich.

5. Alkohole i inne uzależnienia

Pojęcie „problemy alkoholowe” obejmuje szkody spowodowane nadużywaniem alkoholu występujące u tych, które piją lub u członków ich rodzin. Osoby nadużywające alkoholu to te, które mają epizodyczne problemy z nadużywaniem tej substancji, natomiast osoby uzależnione od alkoholu charakteryzują się zespołem objawów klinicznych, na podstawie których można rozpoznać obecność postępującej choroby.

Nadużywanie alkoholu i alkoholizm to jeden z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Rodzina z problemem alkoholowym, w której chociaż jedna osoba pije przynosząc szkodę pozostałym członkom rodziny, jest rodziną dysfunkcyjną. Osoby mieszkając i żyjąc z alkoholem są współuzależnione.

Obok pomocy osobom uzależnionym bardzo ważna jest profilaktyka uzależnień. Najważniejszym adresatem działań prewencyjnych są dzieci i młodzież, które trzeba wyposażyć w wiedzę i umiejętności, jak sobie radzić w życiu, nie ulegać nałogom.

W gminie Łęka Opatowska do celów rozwiązywania problemów alkoholowych powołana jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 5 –osobowym składzie.

Jej zadaniem jest motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego, oraz pomoc rodzinom osób nadużywającym alkoholu. Pomoc ma charakter konsultacji merytorycznej i prawnej. W 2004r komisja rozpatrywała 11 wniosków o leczenie z tego 4 osoby podjęły leczenie, 3 osoby uczęszczają na grupy wsparcia „AA”. Corocznie uchwalony jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który jest elementem strategii rozwiązywania problemów społecznych. Na terenie gminy prowadzone są zajęcia o charakterze świetlic terapeutycznych. Korzysta z nich około 80 dzieci tygodniowo które objęte są dożywianiem w szkołach podstawowych. W każdym roku przeprowadzone są szkolenia dla nauczycieli prowadzących zajęcia z profilaktyki „7 kroków” oraz dla rodziców i uczniów szkół.

6. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie to jeden z najbardziej bulwersujących opinii społeczna w ostatnim czasie tematów. Przemoc jest nieprzypadkowym działaniem godzącym w nietykalność i osobistą wolność jednostki lub przyczyniającym się do fizycznej lub psychicznej szkody innej osoby, wykraczający poza społeczne zasady wzajemnych międzyludzkich relacji. Kodeks karny przewiduje sankcje karne dla tych, którzy znęcają się fizycznie lub moralnie nad członkiem rodziny lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności do sprawy, albo nad małoletnim, lub osobą bezradną.

W roku 2004 przeprowadzono interwencje domowe, w większości powodem były niepowodzenia rodzinne.

7. Przestępczość

Jedynym z równie ważnych i postępujących problemów społecznych jest przestępczość.

Tabela Nr 19 **Sprawy wszczęte dotyczące zdarzeń kryminalnych zaistniałych na terenie gminy Łęka Opatowska w okresie 2004r wg kategorii przestępstw.**

Kategoria przestępstwa	Gmina Łęka Opatowska	Cały powiat
Zabójstwa	0	0
Rozbój, wymuszenia	0	39
Kradzież z włamaniem	7	141
Kradzież	8	197
Kradzież samochodu	1	20
Bójki, pobicia	0	23
Narkotyki	0	11
Nietrzeźwi kierowcy	2	236
Wypadki drogowe	2	54
Kolizje drogowe	20	423

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie danych z Powiatowej Komendy Policji w Kępnie.

Powyższa tabela ukazuje, iż największą liczbę stanowią kolizje drogowe, tak w gminie jak i w powiecie, na drugim miejscu jest kradzież i kradzież z włamaniem. Natomiast w Powiecie na drugim miejscu są nietrzeźwi kierowcy, potem kradzież i kradzież z włamaniem.

Nie zanotowano w Gminie Łęka Opatowska; narkomani i zabójstw. Nie znaczy to, że nie istnieje narkomania ukryta, o której wiedzą tylko sami używający narkotyków oraz ci którzy je rozprowadzają.

8. Dodatki mieszkaniowe

Jedynym z problemów związanych ze zubożeniem społeczeństwa jest obserwowany coraz częściej niedostatek środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów utrzymania mieszkania. Próbą zaradzenia tej że sytuacji jest wprowadzenie dodatków mieszkaniowych przyznawanych osobom, które posiadają niskie dochody. W 2004r wypłacono 336 dodatków mieszkaniowych (33 osoby) , z czego użytkownikom lokali tworzących zasób gminy tylko 7 (1 osoba) . Wydano na ten cel 34.983,00 zł , większość z tych osób to klienci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W okresie zimowym pomoc społeczna udzieliła schronienia 1 osobie pozbawionej mieszkania z naszej gminy. Gmina Łęka Opatowska nie posiada własnej noclegowni, ani domu dla bezdomnych. W razie konieczności zapewnienia schronienia osobie z terenu Łęki Opatowskiej korzysta się z miejsc noclegowych zlokalizowanych w sąsiednich miastach.

9. Problemy społeczne będące powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2004r Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej objął pomocą społeczną 413 rodzin w tym 273 rodziny otrzymało pomoc pieniężną, 140 rodzin pomoc w postaci tylko pracy socjalnej. Na świadczenia wydano 131.443,00 zł.

Tabela Nr 20 Powody przyznania pomocy społecznej przez GOPS w Łęce Opatowskiej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	83	347
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	144
Bezrobocie	53	203
Niepełnosprawność	46	188
Długotrwała choroba	77	259
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	46	246
- rodziny niepełne	21	78
- rodziny wielodzietne	25	168
Alkohol	4	15
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2
Zdarzenia losowe	2	8

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdań MPIPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej za 2004 rok.

Głównym powodem zgłaszania się o pomoc była trudna sytuacja materialna klientów spowodowana ubóstwem 83 osoby (rodziny), bezrobociem 53 osoby (rodziny), niepełnosprawnością 46 osób, długotrwała choroba 77 osób (rodzin), wielodzietność 25 rodzin, rodziny niepełne 21 rodzin. Dożywianiem objęto 284 dzieci tj. 138 rodzin na kwotę 32.072,00 zł. Usługami opiekuńczymi objęto 8 osób. Ośrodek nie prowadzi specjalistycznych usług opiekuńczych.

Z pośród niepełnosprawnych klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 9 osób pobiera zasiłek stały z pomocy społecznej z powodu całkowitej niezdolności do pracy. W ostatnich latach obserwuje się niepokojące zjawisko pojawiania się większej ilości osób niepełnosprawnych, którzy nigdy nie podjęli zatrudnienia bądź pracowali zbyt krótko i z przerwami, aby nabyć uprawnień do renty inwalidzkiej.

Dużą liczbę klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowi długotrwała choroba, czego konsekwencją może być wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Z kolei bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (46 rodzin) wynikająca ze zubożenia rodzin, bezrobocie, narastanie zjawisk patologii wewnątrz rodziny oraz starzenia się społeczności może skutkować rozbięciem rodzin i całkowitą niezdolnością do zapewnienia dzieciom i starszym bytu i opieki. Na terenie gminy są ustanowione 3 rodziny zastępcze.

Wśród klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej w 2004r. w marginalnej ilości występował problem trudności w adaptacji do środowiska po opuszczeniu zakładu karnego. Nie została również odnotowana dotąd narkomania. Nie było również w 2004 roku bezdomności.

Tabela Nr 21 **Typ rodzin objętych pomocą społeczną w Łęce Opatowskiej w 2004 roku**

Typ rodzin	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	273	1117
Rodziny z dziećmi	34	102
Rodziny niepełne i wielodzietne	92	266
Rodziny rencistów i emerytów	37	160

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie danych ze sprawozdania MPIPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2004 roku.

IV PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁĘKA OPATOWSKA NA LATA 2006 – 2010, CELE SZCZEGÓLNE, ZADANIA, ODBIORY I REALIZATORZY.

1. Niepełnosprawność, przewlekłe choroby, starość.

Cele szczegółowe.

- 1). Wspomaganie rodzin, w których żyją osoby starsze, przewlekłe chore bądź niepełnosprawne w działaniach zmierzających do zaspokojenia i utrzymania ich w środowisku zamieszkania.
- 2) Rozwijanie oferty usług i świadczeń pomocy społecznej dla osób starszych, przewlekłe chorych i niepełnosprawnych.
- 3) Podnoszenie jakości oferowanych usług.
- 4) Ułatwianie dostępu osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekłe chorych do przysługujących im uprawnień i usług.
- 5) Wspieranie aktywności zawodowej.
- 6) Pomoc w organizowaniu czasu wolnego, form rekreacji i wypoczynku dla osób starszych niepełnosprawnych lub przewlekłe chorych.

Zadania.

- 1) Prowadzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.
- 2) Propagowanie korzystania z Warsztatów Terapii Zajęciowej na terenie Powiatu Kępińskiego.
- 3) Wspieranie tworzenia wolontariatu działającego na rzecz w/w grupy osób.
- 4) Udzielenie pomocy finansowej osobom o niskich dochodach na zasadach określonych w ustawie.
- 5) Obejmowanie ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin, na zasadach określonych w ustawach.
- 6) Szkolenie dla pracowników służby zdrowia i służb społecznych w zakresie specyficznych potrzeb i pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
- 7) Usuwanie barier architektonicznych w miejscach i instytucjach użyteczności publicznej, gminach lokalach mieszkalnych.
- 8) Ułatwianie osobom niepełnosprawnym dojazdu do placówek świadczących dla nich usługi.
- 9) Ułatwianie dostępu do edukacji niepełnosprawnym poprzez dostęp do szkół i przedszkoli
- 10) Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Kępnie w zakresie tworzenia warunków zatrudnienia lub rozpoczęcia działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne.
- 11) Publikacje w prasie lokalnej lub innych mediach przybliżające, zagadnienia związane z integracją.
- 12) Organizowanie corocznych spotkań dla seniorów z gminy Łęka Opatowska tzw.

„Dzień Seniora”.

- 13) Organizowanie corocznych spotkań dla osób samotnych, starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych np. wigilia, spotkanie opłatkowe.
- 14) Zapewnienie warunków do samoaktywności ludzi starszych w zaspakajaniu potrzeb kontaktów społecznych – klub seniora.
- 15) Prowadzenie działań rehabilitacyjnych i profilaktycznych.

Odbiorcy:

- osoby niepełnosprawne, przewlekle chore i starsze oraz członkowie ich rodzin,
- społeczność gminy Łęka Opatowska.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- organizacje pozarządowe
- placówki oświatowe,
- placówki służby zdrowia,
- inne instytucje.

2. Ubóstwo

Cele szczegółowe.

- 1) Wspieranie w tym finansowe, osób i rodzin o niskich dochodach.
- 2) Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie wspomagania osób ubogich.
- 3) Umożliwienie rodzinom o niskich dochodach pełnego udziału w życiu społecznym.
- 4) Rozwijanie oferty świadczeń dla osób i rodzin ubogich.
- 5) Ułatwianie dostępu do wypoczynku i rekreacji osobom i rodzinom o niskich dochodach.

Zadania do realizacji.

- 1) Udzielanie pomocy finansowej osobom i rodzinom o niskich dochodach, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej i o świadczeniach rodzinnych w formie zasiłków pieniężnych
 - zasiłki okresowe
 - zasiłki celowe
 - zasiłki celowe specjalne
 - zasiłki rodzinne i inne
- 2) Dożywianie dzieci z rodzin ubogich
- 3) Wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin ubogich
- 4) Udzielanie pomocy rzeczowej – posiłek, odzież i inne osobom ubogim.
- 5) Organizowanie akcji okazjonalnych wspierających członków w rodzinach o niskich dochodach – mikołajki, paczki świąteczne.

Odbiorcy:

- osoby i rodziny o niskich dochodach
- społeczność gminy Łęka Opatowska

3. Bezrobocie

Cele szczegółowe

- 1) Przeciwdziałanie marginalizacji osób bezrobotnych i ich rodzin.
- 2) ograniczanie negatywnych skutków pozostawania bez pracy
- 3) Ułatwianie osobom bezrobotnym i członkom ich rodzin pełnoprawnych udziału w życiu społecznym
- 4) Wyrównywanie szans na rynku pracy dla wszystkich grup społecznych, ze szczególnym

uwzględnieniem grup dyskryminowanych.

Zadania

- 1) Stwarzanie przyjezdnego środowiska i wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy i prowadzenia działalności gospodarczej.
- 2) Zmniejszanie psychospołecznych skutków bezrobocia
 - aktywizacja zawodowa
 - przyuczenie do zawodu
 - akcje edukacyjne
 - wspieranie samopomocy
- 3) Pomoc socjalna dla bezrobotnych i ich rodzin
- 4) Ścisła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, udział w inicjatywach przez nich organizowanych
- 5) Ułatwianie podjęcia pracy osobom dyskryminowanym, w szczególności poprzez zatrudnienie socjalne.

Odbiorcy:

- osoby bezrobotne i członkowie ich rodzin
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych
- studenci
- kobiety.

Realizatorzy:

- Urząd Gminy
- Powiatowy Urząd Pracy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Szkoły
- Organizacje pozarządowe
- Instytucje rynku pracy
- Przedsiębiorcy

4. Alkoholizm i inne uzależnienia.

Cele szczegółowe

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
- 2) Udzielenie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.
- 3) Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacji w zakresie problemów alkoholowych dla dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania narkomanii – organizowanie pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych.
- 4) Wspomaganie instytucji stowarzyszeń oraz osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Zadania do realizacji.

- 1) Działalność Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 2) Dofinansowanie działań organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i innych instytucji w zakresie kompleksowej terapii dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 3) Organizowanie akcji profilaktycznych i realizacja programów profilaktycznych w szkołach
- 4) Prowadzenie świetlic terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych.
- 5) Wspieranie realizacji kompleksowych działań profilaktycznych i edukacyjnych, których adresatem są dzieci i młodzież.
- 6) Współdziałanie z mediami w zakresie informowania o przyczynach, objawach i skutkach uzależnień oraz możliwości ich leczenia.
- 7) Udzielanie informacji o miejscach pomocy osobom z problemem alkoholowym lub innym

uzależnieniem

8) Diagnoza problemów związanych z narkomanią.

9) Prowadzenie działań prewencyjnych w zakresie stosowania używek.

Odbiorcy:

- dzieci i młodzież ze szkół gminy Łęka Opatowska
- osoby uzależnione i członkowie ich rodzin
- społeczność gminy Łęki Opatowskiej

Realizatorzy:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Szkoły
- Policja
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Organizacje pozarządowe

5. Przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe

- 1) Profilaktyka w zakresie przemocy w rodzinie
- 2) Udzielanie pomocy ofiarom przemocy
- 3) Praca ze sprawcami.

Zadania do realizacji.

- 1) Prowadzenie akcji profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przemocy domowej.
- 2) Informacje o możliwościach uzyskania pomocy dla ofiar przemocy
- 3) Współpraca przedstawicieli różnych służb udzielających pomocy ofiarom przemocy i pracujących ze sprawcami
- 4) Prowadzenie procedur „Niebieskiej Karty”
- 5) Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 6) Współdziałanie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Województwie i Powiecie na rzecz rodzin w których występuje przemoc.
- 7) Szkolenia kadry pracującej z rodzinami, w których występuje przemoc.
- 8) Podjęcie działań zmierzających do stworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Odbiorcy:

- ofiary przemocy w rodzinie
- członkowie rodzin w których występuje przemoc
- pracownicy służb społecznych
- sprawcy przemocy
- społeczność gminy Łęki Opatowskiej

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policja
- Szkoły
- Placówki służb zdrowia
- Organizacje pozarządowe

6. Dodatki mieszkaniowe i bezdomność.

Cele szczegółowe

- 1) Animowanie społeczności do niesienia pomocy osobom marginalizowanym,
- 2) pomoc w zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych tym członkom społeczności lokalnej, którzy nie są w stanie zaspokoić ich samodzielnie przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości.
- 3) Ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych i zapobieganie ich powstawaniu.
- 4) Wspieranie inicjatyw mających na celu powstawanie i rozwój infrastruktury edukacyjnej dla osób i grup marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania

- 1) Zapewnienie schronienia, odzieży i żywności osobom pozbawionym mieszkania.
- 2) Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie zapewnienia miejsc noclegowych dla bezdomnych
- 3) Wspomaganie rodzin o niskich dochodach w ponoszeniu kosztów utrzymania mieszkań poprzez dodatki mieszkaniowe.
- 4) Prowadzenie programów informacyjno – edukacyjnych dla osób zagrożonych marginalizacją i członków społeczności lokalnej.
- 5) Zapewnienie pomocy prawnej i socjalnej osobom bezdomnym i zagrożonym marginalizacją i członków społeczności lokalnej.
- 6) Współpraca z organizacjami pozarządowymi udzielającymi pomocy osobom bezdomnym i marginalizowanym.

Odbiorcy:

- osoby bezdomne i pozbawione schronienia
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym
- osoby wychodzące z bezdomności
- społeczność gminy Łęka Opatowska

Realizatorzy:

- Urząd gminy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Organizacje pozarządowe
- Kościoły

7. Pomoc dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Cele szczegółowe

- 1) Wspomaganie rodzin w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczych, wychowawczych , zabezpieczających.
- 2) Ograniczenie negatywnych zjawisk wynikających z dysfunkcjonalności rodzin.
- 3) Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Zadania

- 1) Stała współpraca wszystkich instytucji i organizacji pozarządowych pomagających rodzinom w wypełnianiu ich funkcji.
- 2) Praca profilaktyczna wychowawców i pedagoga szkolnego w szkołach i przedszkolach.
- 3) Dożywianie dzieci zagrożonych niedożywieniem z powodu ubóstwa i dysfunkcji rodzin.
- 4) Obejmowanie pomocą socjalną i prawną członków rodzin z problemami wychowawczo-opiekuńczymi.
- 5) Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla dzieci i młodzieży (światlice).
- 6) Ułatwianie dostępu do wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży z rodzin, w których

występują problemy.

7) Realizacja programów osłonowych – rządowych i lokalnych.

8) Zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego.

9) Włączenie się w niniejsze programy pomocowe na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży.

Odbiorcy:

- rodziny w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze
- osoby przebywające i opuszczające rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze
- uczniowie szkół z gminy Łęka Opatowska
- rodziny z terenu gminy.

Realizatorzy:

- szkoły i przedszkola
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policja
- Sądy, kuratorzy sądowi
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodki Adopcyjno-Opiekuńcze
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze
- Organizacje pozarządowe i instytucje.

Realizacja zadań ujętych w strategii odbywać się będzie w ciągu najbliższych 5 lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy wszystkich podmiotów wymienionych w strategii, sytuacji w gminie oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich realizację. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej przeznaczy na realizację działań środki własne, a ponadto ubiegać się będzie o dofinansowanie z innych źródeł.

Skuteczność realizacji zadań gwarantuje określone warunki, a mianowicie:

- konsekwentne wdrażanie w życie zaplanowanych zadań,
- działania na rzecz pozyskania dodatkowych środków z innych źródeł niż budżet samorządów,
- uświadamianie społeczności lokalnej znaczenia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć,
- upowszechnienie celów i zadań wśród mieszkańców gminy.

Program ten jest ciągle „Otwarty” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski.

